

mæssigt, og som jeg for mit Vedkommende endog-
 saa vil sige, at jeg maa ansee for at være
 aldeles nødvendig. Hertil kommer jo endvi-
 dere, at det dog maatte betragtes som et ganske
 naturligt Ønske, at man tillige havde den hele
 Plan; thi foruden hvad der saaledes nødvendigt
 skulde være medtaget i selve Loven, er der jo en
 Mængde Detailler, som maage blive Gjenstand for
 Ministerens egen Udarbejdelse, Planer, som
 kunne udarbejdes senere, men som dog vel
 passende kunde have været tillæde som Bilag
 ved Lovens Behandling. Smidertid skal jeg
 ikke dvæle ved dette Punkt længere; da Tiden
 er saavidt fremrykket, skal jeg gjerne opsætte
 at gaae ind paa enhver nærmere Betragtning
 af Enkelthederne, og kun endnu fremhæve, at
 selv om Alt i saa Henseende maatte siges at
 være bragt i en ønskelig Form, saa vil der
 for mig efter det Standpunkt, hvorpaa jeg
 staaer, endnu bestandig, blive en Hovedbetænke-
 lighed tilbage, som vil gjøre, at jeg idet-
 mindste, aldrig vil kunne slutte mig, til en
 Lov af den Charakter, og det er det, som
 jeg, ogsaa tidligere har fremhævet, og som jeg,
 hvorlidet det end finder Gjenklang, ikke desto-
 mindre skal vedblive at fremhæve. Der er
 ganske sikkert ikke det ringeste Haab om, at
 det for Diebliffet vil have nogen som helst prak-
 tisk Betydning, men jeg fremhæver det i Føl-
 gelsen af, at en afvigende Mening, som man
 nærer om et Punkt af denne Vigtighed, ikke
 paa nogen Maade skal holdes tilbage, fordi
 den ikke behager i Diebliffet. Jeg er nemlig
 af den Overbeviisning, at det er et stort
 Misgreb at gaae over til at betragte den Art
 Institutioner som Statsanstalter; det kan efter
 min Mening alene forsvares, forsaavidt an-
 gaaer de pligtige Indskud, de Indskud, som
 Staten paatvinger sine egne Embedsmænd,
 at den der ogsaa sørger for, at Forpligtelsen
 kan fyldestgøres paa den Maade, den har
 foreskrevet, men alt det Dvrigt tror jeg al-
 deles afgjort maa være Gjenstand for privat
 Forsørg, og jeg tror, at det langt bedre vil
 kunne fyldestgøres ved privat Forsørg end
 ved nogen Statsanstalt. Jeg skal i saa Hen-
 seende blot paany fremhæve, at imedens man
 ganske sikkert kan tænke sig, at Staten med

den fulde Dygtighed, som iøvrigt ogsaa kan
 tilveiebringes ved private Vestræbelser, udar-
 heider Planer og Tarifer og leder alle disse
 Foranstaltninger paa den meest hensigtsmæssige
 Maade, saa er der dog en Side, hvor jeg
 tror, at Statens Virksomhed altid bliver
 mislig, og det er Forvaltningen af disse ikke
 ubetydelige Pengemidler. Ligeoverfor en Stats-
 forvaltning af Snes af Millioner, som det
 jo kan blive til, ligeoverfor en Forvaltning
 af saa uhyre Pengemidler vil meget let Hensyn
 gjøre sig gjældende, som ikke Nogen vilde falde
 paa at gjøre gjældende ligeoverfor tilsvarende
 private Giendele. Jeg skal ganske i Forbi-
 gaaende nævne, hvor hensigtsmæssigt, gavnligt
 og fortjenstligt det vilde være at laane disse
 Midler ud til Communer eller til forskjellige
 Formaaals Fremme. Ja, ganske sikkert, slike
 Krav fremkomme, endog Staten selv vil ofte
 kunne finde det overordentlig hensigtsmæssigt
 og gavnligt at benytte en Deel af disse Midler
 til Fremme af sine Formaal, og naar det er
 Statsmidler, saa er det en vanskelig Sag at
 finde den tilhørlige Modstandskraft til at staae
 imod den Art af Begjæringer, som slet ikke
 vilde fremkomme, og som man slet ikke vilde
 finde naturlige, hvis det var private Giendele,
 hvorom der handledes. Ja, man finder det
 besynderligt; men jeg veed selv, i hvilken Grad
 man har fundet det, jeg kunde næsten sige
 oprørende — jeg har rørt personlig ved dette
 Spørgsmaal og sender det — at man af de
 Midler, som Anstalten eier, vilde udbringe de
 Renter, som ganske naturligen efter Forholdene
 maatte tilveiebringes, maatte og skulde skaffes
 tilveie. Man fandt, at det var en i høi Grad
 inhuman Fremferd, at man af disse Midler
 vilde fordre den samme naturlige Forrentning,
 som man kunde erholde af private Midler.
 Hvem er det, som det til Syvende og Sidst
 gaaer ud over, naar man paa den Maade
 af slike Capitaler tilveiebringer et mindre Ud-
 bytte end det, man ellers vilde kunne faae?
 Det er Interesenterne; thi hvis man ikke be-
 styrer Anstalten aldeles usforsvarligt, vil man
 lidt efter lidt søge at lempe sig saaledes, at
 disse ikke komme til at flyde for Meget til.
 Overhovedet maa jeg bemærke, at det er et